

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/258/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112233461
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112233461.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/242/2012-79 zo dňa 16. decembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Žilina. Za preukázanú považoval okolnosť podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

V súvislosti s meritórnym posúdením veci prvostupňový súd vyslovil niekoľko samostatných dôvodov vedúcich k zamietnutiu uplatneného nároku. Vychádzal zo skutočnosti, že vo veci vedenej Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 24Er/2469/2008 bolo poverenie na vykonanie exekúcie vydané cca s dvojmesačným omeškaním; pričom exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok v spotrebiteľskej veci. V tejto spojitosti okresný súd zdôraznil povinnosť exekučného súdu (vyplývajúcu i z „európskej“ judikatúry) dôsledne posúdiť všetky relevantné súvislosti ochrany spotrebiteľa. Uvedené bezprostredne súvisí s väčšou časovou náročnosťou. Zároveň (exekučný) súd nie administratívny orgán, ktorý automaticky udeľuje poverenia na žiadosť súdneho exekútora. Okresný súd konštatoval, že prípadné porušenie povinnosti rozhodnúť v stanovenej lehote je menej nepriaznivým následkom ako neposkytnutie náležitej právnej/súdnej ochrany spotrebiteľovi.

Okresný súd ďalej uviedol, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nie každé nedodržanie zákonných lehôt sa považuje vždy a automaticky za porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Súčasne s poukazom na závery aplikačnej činnosti Ústavného súdu SR - napr. sp. zn. II. ÚS 520/2012 (vyvolané práve postupom navrhovateľa) platí, že pri zohľadnení navrhovateľom iniciovaného vysokého počtu exekučných vecí, je možné akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania dotknutých konaní. Nadväzne okresný súd uzavrel, že v predmetnom procese nedošlo k prieťahom v konaní; t.j. nebol preukázaný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci. Za nepreukázanú zo strany navrhovateľa považoval aj nárokovanú škodu; osobitne tvrdené režijné náklady. Obdobne navrhovateľ nepreukázal, že samotné konštatovanie o nevydaní poverenia v 15-dňovej lehote nie je dostatočným zadostučinením.

Samostatným výrokom okresný súd zamietol procesný návrh navrhovateľa na prerušenie konania (podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a súčasne i podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) do rozhodnutia ústavného súdu o jeho ústavnej sťažnosti. V tejto spojitosti konštatoval, že nadriadený súd o otázke vylúčenia zákonnej sudkyne už (konečným rozhodnutím) rozhodol, pričom ide o otázku, ktorú sú sudy oprávnené posudzovať. Vo vzťahu k možnosti prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. dodal/ zdôraznil fakultatívny charakter tohto inštitútu, ako i hľadisko hospodárnosti konania pri jeho (možnej) aplikácii. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v spore úspešnému odporcovi právo na ich náhradu nepriznal s poukazom na to, že si tento procesný nárok neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na nové prejednanie. Namietal, že za situácie, kedy sa odporca k návrhu nevyjadril a zároveň bolo potrebné vykonať dokazovanie listinami založenými v exekučnom spise, nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Taktiež však (súčasne) namietal, že okresný súd nesprávne prejednal vec v jeho neprítomnosti, lebo (on) predložil riadne zdôvodnenú žiadosť o zrušenie pojednávania. V tejto spojitosti tvrdil, že nemal možnosť vyjadriť sa k prednesom odporcu, k vykonaným dôkazom a ani sám nemohol navrhnúť dôkazy na podporu jeho tvrdení. Zdôrazňoval, že nebol oboznámený s vyjadrením protistrany. Upozornil tiež na to, že pôvod listinných dôkazov nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zjavné, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Zároveň si okresný súd obsah a rozsah dokazovania určil (bez akéhokoľvek zdôvodnenia) sám. Meritórne rozhodnutie označil taktiež za predčasnú z dôvodu, že konajúci súd nevyčkal na právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Navrhovateľ (opakovane) poukázal na svoje tvrdenia o tom, že konajúceho sudcu bolo potrebné z rozhodovania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a je tiež v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, či Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd.

Súdu prvého stupňa navrhovateľ vytykal (i) viacero omylov; napr. mal konštatovať, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Dodal, že bolo potrebné sa zaoberať všetkými zložkami nesprávneho úradného postupu. Osobitne navrhovateľ zdôraznil, že pokiaľ odporca nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, mal okresný súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie.

Odvolateľ ďalej uviedol, že okresný súd ignoroval všetky tvrdenia o vzniku škody z titulu (celkových) administratívnych výdajov. V tejto časti považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Nakoľko je skutkový základ danej veci jedinečný, je neakceptovateľné, aby okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil úplne rovnakými vetami ako v iných rozhodnutiach, v rámci ktorých vystupuje identický navrhovateľ a odporca. Odvolateľ tiež nesúhlasil s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti zapríčinil dlžník - povinný. Právnym titulom nároku je nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Navrhovateľ hodlal prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, predložiť dôkaz o výške majetkovej škody, okresný súd však dokazovanie neprípustne skrátil, pričom odvolateľa nepoučil ani podľa § 120 ods. 4 O.s.p.

V spojitosti s uplatnenou nemajetkovou ujmou podľa odvolateľa okresný súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Rozhodnutie prvostupňového súdu označil za vnútorne rozporné; na jednej strane bolo zistené, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote, pre ktorú nečinnosť sa nenašiel žiadny objektívny udržateľný, ospravedlňujúci dôvod, na druhej strane však porušenie práva nebolo konštatované.

Odporca ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti totiž predovšetkým pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný. Svojim postupom - bezdôvodnou neúčastou - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu vyjadriť. V tejto súvislosti sú potom ďalšie jeho námietky dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenia zásady kontradiktórnosti bezvýznamné.

Vyjadrenie odporcu bolo prvostupňovému súdu doručené až v deň pojednávania. V postupe okresného súdu tak nedošlo k žiadnemu postupu, ktorým by zmaril navrhovateľovi jeho procesné práva. Navyše, vyjadrenie odporcu je navrhovateľovi chronicky známe z tisícok obdobných súdnych sporov medzi účastníkmi.

Termín pojednávania v súdnej veci (na deň 16.12.2013 - pondelok) prvostupňový súd určil 29.11.2013 a právnomu zástupcovi navrhovateľa bolo predvolanie doručené dňa 5.12.2013. Až dňa 12.12.2013 v popoludňajších hodinách bol konajúcemu súdu doručený elektronickým podaním návrh navrhovateľa „na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho posúdenia porušenia zásady neustrannosti súdu a sudcu“.

Okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý, čo zodpovedá nižšie rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu. Ustanovenie § 101 ods. 2 v spojení s § 119 O.s.p. umožňuje súdu zväžiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a konať i v neprítomnosti účastníkov. Odlišné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiaducim prieťahom v konaní. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 116/1993) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Novelizované ustanovenie § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. predvída riešenie opísanej procesnej situácie (nesúhlas súdu s uplatneným dôvodom požadovaného odročenia) oznámením účastníkovi (na jeho elektronickú adresu), ako súd posúdil návrh na odročenie pojednávania. Okresný súd uvedený postup dôsledne nevyužil, čo však nepredstavuje vadu (§ 212 ods. 3 O.s.p.), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Navrhovateľ žiadosť o odročenie pojednávania podal v krátkom časovom predstihu - z hľadiska pracovných dní - pred jeho termínom, čím s poukazom (aj) na vzdialenosť jeho sídla, resp. sídla jeho právneho zástupcu od sídla konajúceho súdu (cca 200km) i sám v nemalej miere zmaril efektívne využitie označeného zákonného ustanovenia.

Bezpredmetnou je námietka odvolateľa o neprípustnom konaní vylúčeného sudcu. Zodpovedá totiž doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevylúčení. Odvolateľ ani v žiadosti o odročenie pojednávania (a prerušenie konania) a ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné/ďalšie okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeného súdu. Zároveň dotknutý záver o nevylúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31.5.2010; 6 Cdo 201/2013 z 19.6.2013 či 4 Cdo 317/2013 z 25.6.2014) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej neustrannosti.

Vzhľadom na konštatované nebolo potrebné ani vyčkať na právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o prerušenie konania.

Vnútorne protirečivým je odvolanie v časti, v ktorej navrhovateľ na jednej strane vytýka okresnému súdu vykonanie pojednávania, zároveň však zdôrazňuje, že bolo neprípustné rozhodnúť bez jeho nariadenia. Neopodstatnenými sú tiež tvrdenia odvolateľa, že okresný súd si určil sám okruh a rozsah dokazovania, resp. že z odôvodnenia nie je poznateľné, či išlo o listiny (ktorými bolo vykonané dokazovanie) založené v exekučnom spise. Zo zápisnice o súdnom pojednávaní je nepochybné, že dokazovanie bolo vykonané (aj) oboznámením obsahu exekučného spisu sp. zn. Okresného súdu Žilina 24Er/2469/2012 - ktorý dôkaz výslovne (č.l. 2 spisu - označením povinného a spisovej značky exekútora) požadoval navrhovateľ. Inú skutočnosť nie je možné vyvodiť ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (jeho str. 7; č.l. 85 spisu). Z uvedeného vyplýva, že zásadným dôkazom je exekučný spis, ktorého pripojenie a oboznámenie žiadal samotný navrhovateľ. Okresný súd teda rozhodol na základe skutkového stavu

zisteného vykonaním dokazovania, iniciovaného práve navrhovateľom. Zároveň navrhovateľ bol (v rámci predvolania na pojednávanie) riadne poučený v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p.

Taktiež je v úplnom rozpore so skutočným obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacia námietka, v zmysle ktorej súd zistil, že o návrhu alebo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a pre túto nečinnosť nenašiel žiaden objektívne udržateľný ospravedlňujúci dôvod. Naopak, okresný súd jednoznačne pomenoval/označil dôvody relatívne dlhšieho rozhodovania o žiadosti na udelenie poverenia.

Právnej úprave nezodpovedajúcou je i požiadavka odvolateľa, že v prípade, ak sa odporca k návrhu nevyjadril, mal súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Je výlučne vecou procesnej autonómie odporcu, či sa k podanému návrhu vyjadrí a nadväzne je vecou posúdenia listinných dôkazov konajúcim súdom, či predstavujú podklad pre pozitívne rozhodnutie o uplatnenom nároku. Samotné nevyjadrenie sa odporcu nepochybne bez ďalšieho neznamená povinnosť súdu rozhodnúť pre zmeškanie.

V rámci meritórneho posúdenia veci odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Z tohto aspektu je zjavné, že navrhovateľ (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní) v odvolaní rezignoval na akúkoľvek konkrétnu úvahu vo vzťahu k vecným dôvodom, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu. K žiadnemu zo zásadných záverov okresného súdu (t.j. predovšetkým o nevyhnutnej spotrebiteľskej ochrane v exekučnom konaní, vrátane jej „európskeho“ rozmeru; ústavných kritérií posudzovania nesprávneho úradného postupu v spojitosti so zákonom stanovenými lehotami na postup/rozhodnutie súdu), na ktorých založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie, odvolateľ nepredložil relevantnú, resp. vôbec žiadnu protiargumentáciu. Fakticky sa obmedzil na všeobecné konštatovania („nesprávny postup spočíva v niekoľkých skutočnostiach“, „konajúci súd sa musí vysporiadať s všetkými vytýkanými zložkami nesprávneho úradného postupu“), ktoré sú len opakovaním návrhu. Krajský súd zdôrazňuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky zákonné požiadavky.

Odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Napadnutý rozsudok preto vo veci samej potvrdil. Vzhľadom na vecnú správnosť záveru okresného súdu o neexistencii nesprávneho úradného postupu a kumulatívne predpokladov zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci bolo neúčelné bližšie sa zaoberať (ne)splnením ďalších podmienok.

Viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi dôvodmi odvolania bola významná i pre potvrdenie výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania. Odvolateľ síce výslovne uvádzal, že napáda rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k predmetnému výroku neposkytol žiadnu konkrétnejšiu argumentáciu. Nedôvodnosť tvrdenia navrhovateľa o konaní a rozhodovaní vylúčeným sudcom (ktorá hypoteticky okrajovo mohla spochybňovať daný výrok) je vysvetlená a konštatovaná vyššie.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od meritórneho rozhodnutia závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.